मुसिकोट नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ८ संख्याः ३ पौष २२, २०८१

भाग - २

मुसिकोट नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, रुकुम पश्चिमको

सूचना

मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०८१

सम्वत २०८१ सालको कार्यविधि नं. ३

प्रस्तावनाः मानव बेचविखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन २०६४ अनुसार मुसीकोट नगरपालिकामा मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण गर्न र त्यस्ता कार्यबाट पीडित

व्यक्तिका संरक्षण र पुर्नस्थापना गर्न समिति गठन र परिचालन गर्न बान्छनिय भएकोले,

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) र प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ४ को उपदफा (१) बमोजिम मुसीकोट नगरकार्यपालिकाले कार्यविधि, २०८१ जारी गरेका छ ।

परिच्छेद- १

प्रारम्भिकः

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस कार्यविधिको नाम "मानवबेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति गठन तथा परिचालन कार्यविधि २०८१" रहेका छ ।

(२) यो कार्यविधि नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएदेखी प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

(क) "बालबालिका" भन्नाले बालबालिका ऐन २०७५ बमोजिम अठार वर्ष उमेर पूरा नगरेका व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(ख) "ऐन" भन्नाले मानव बेचविखन तथा ओसारपसार कार्य नियन्त्रण ऐन २०६४ सम्झनु पर्छ ।

(ग) "कार्यपालिका" भन्नाले मुसीकोट नगरकार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

(घ) "प्रमुख" भन्नाले मुसीकोट नगरपालिकाको नगर प्रमुख सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "उप-प्रमुख" भन्नाले मुसीकोट नगरपालिकाको उप-प्रमुख सम्झनु पर्छ ।

(च) "कार्यपालिका सदस्य" भन्नाले मुसीकोट नगरकार्यपालिका सदस्यलाई सम्झनु पर्छ ।

(छ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले मुसीकोट नगरपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ ।

(ज) "पीडित" भन्नाले बेचिएको, ओसारपसार गरिएको वा यौन हिंसामा लगाइएको व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(झ) "समिति" भन्नाले यस कार्यविधि अनुसार गठन भएको समिति सम्झनु पर्छ ।

(ञ) "शोषण" भन्नाले दास तुल्याउने,बाँधा बनाउँने कार्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले प्रचलित कानून

बमोजिम बाहेक मानिसको अंग झिक्ने कार्य समेतलाई जनाउँछ ।

(ट) "वडाअध्यक्ष" भन्नाले मुसीकोट नगरपालिका अन्तरगतका वडाहरुका अध्यक्ष लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ठ) "वडासदस्य" भन्नाले मुसीकोट नगरपालिका अन्तरगतका वडा समितिका वडा सदस्यहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ड) "सामाजिक संस्था" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई स्थापना भएको गैर नाफामूलक संस्थालाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य गैरसरकारी संस्था समेतलाई जनाउँछ ।

(ढ) "निजी संस्था" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई स्थापना भएको नाफामूलक संस्थालाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य कम्पनी समेतलाई जनाउँछ ।

(ण) "अनियमित आप्रवासन " अनियमित आप्रवासन भनेको उचित कागजात, अनुमति, वा कानुनी

प्रवेशआज्ञा बिना व्यक्तिहरूको सिमाना पार गर्ने कार्य लाई जनाउँछ ।

परिच्छेद -२

मुसीकोट नगर मानवबेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकारः

३. **मानवबेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति गठनः** (१) मुसीकोट नगरपालिका भित्रको मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण गर्न र त्यस्ता कार्यबाट पीडित व्यक्तिको संरक्षण र पुर्नस्थापना गर्न मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) मुसीकोट नगरपालिकाको नगर प्रमुख -संयोजक

(ख) नगर उपप्रमुख -सदस्य

(ग)मुसीकोट नगरपालिकाको सामाजिक विकास समिति संयोजक -सदस्य

(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य

(ङ) मुसीकोट नगर कार्यपालिका सदस्य मध्ये दलित, महिला नगरकार्यपालिकाले तोकेको एक जना -सदस्य

(च) नगर शिक्षा शाखा प्रमुख तथा प्रतिनिधि - सदस्य

(छ) पत्रकार महासंघ रुकुम पश्चिम शाखाले तोकि पठाएका मुसीकोट क्षेत्रको पत्रकार महासंघको प्रतिनिधि - सदस्य

(ज) नगर प्रमुखले तोकि पठाएका नगर स्तरीय बाल क्लब वा किशोरी संजालका प्रतिनिधि एक जना - सदस्य

(झ) मावनबेचबिखनका बिरुद्द कार्यरत गैरसरकारी संस्था प्रमुख तथा प्रतिनिधि नगर प्रमुखले तोकि पठाएका एक जना -सदस्य

(ञ) जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुकुम पश्चिम प्रतिनिधि -सदस्य

(ट) कानून अधिकृत -सदस्य

(ठ) मानवबेचबिखा बाट पिडित प्रभावित वा मानव बेचबिखन बिरुद्ध कार्यरत महिला एक जना - सदस्य

(ड) नगरपालिका स्वस्थ्य शाखा प्रमुख एक जना - सदस्य

(ढ) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगार संयोजक - सदस्य

(ण) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

४. **समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) संयोजकले तोकेका मिति, समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ ।

(२) कम्तीमा तीन महिनाको एक पटक बैठक बस्नेछ । समितिको सचिवले समितिको बैठक बस्न मिति, समय र स्थान तोकी बैठकमा छलफल हुने विषयसूची सहितका सूचना बैठक बस्ने समय भन्दा चौबीस घण्टा अगावै सबै सदस्यले पाउने गरी पठाउँनु पर्नेछ ।

(३) समितिका पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा बैठकका लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) उपदफा (२) र (३) मा जुनसकै कुरा लेखिएका भएता पनि समितिका बैठक तत्काल बोलाउन आवश्यक भएमा संयोजकले नगर प्रमुख संग समन्वय गरी जुनसुकै बेला पनि समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ र त्यस्ता अवस्थामा संयोजक र घटीमा १ जना सदस्य सहित सचिव उपस्थित भएमा समितिको बैठक बस्न सक्नेछ ।

(५) समितिको बैठक संयाजको अध्यक्षतामा बस्नेछ ।

(६) समितिको निर्णय बहुमतद्धारा हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछ ।

(७) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकाय वा संघ संस्थाका प्रतिनिधि र विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(८) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य मापदण्ड समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(९) समितिको निर्णय सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

६. **<u>समितिका काम, कर्तव्य र अधिकारः</u>** समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) उद्धार गरिएका व्यक्तिको परिचय खुल्ने आधिकारिक कागजात नभएमा त्यस्ता कागजात बनाउनका लागि सम्बधित निकायमा सिफारिस गर्ने ।

(ख) मुसीकोट नगरपालिकामा पुनस्र्थापना केन्द्र सचालन गर्ने सोको अनुगमन र आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने ।

(ग) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरूद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने,जागरण सिर्जना गर्ने, गराउँने ।

(घ) मुसीकोट नगरपालिका स्तरका आवश्यकता एवं माथिल्लो समितिले बनाएका नीति र योजना अन्तर्गत रही कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने, गराउँने ।

(ङ) मुसीकोट नगरपालिकामा बेचबिखन तथा ओसारपसारका जोखिममा रहेका व्यक्तिको संरक्षण र उद्धार गर्ने ।

(च) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारका बिरूद्ध मुसीकोट नगरपालिकामा कार्यरत संघ संस्थाहरू बीच समन्वय गर्ने ।

(छ) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार संग सम्वन्धित लगत तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्ने, गराउँने र कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन नगरकार्यपालिका बैठक र नगर सभामा पेश गर्ने ।

(ज) मुसीकोट नगरपालिकामा बेचबिखन प्रभावितका लागि राहत कोष स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने ।

(झ) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण विकासका साझेदार तथा जिल्लास्तरका अन्य निकायहरु बीच समन्वय गर्ने र मानव बेचबिखन तथा आसारपसार नियन्त्रणको क्षेत्रमा कार्य गर्न उत्प्रेरित गर्ने ।

(ङ) मानव बेचबिखन तथा आसारपसारमा परेका घटनाहरुका सम्बन्धमा प्राप्त जानकारी प्राप्त गर्ने र कानूनी कारबाहीमा आवश्यक सहयोग गर्ने ।

(च) संघिय र प्रदेश स्तरीय मानव बेचबिखन तथा आसारपसार नियन्त्रण समिति संग समन्वय गरी कार्यक्रम गर्ने, गराउँने ।

(छ) मानव बेचबिखन तथा आसारपसार नियन्त्रण सम्बन्धि वार्षिक कार्ययोजना तयार पार्ने र नगरकार्यपालिका र नगर सभमा पेश गर्ने, गराउँने ।

(ज) अनियमित आप्रवासनको जोखिमलाई कम गर्न जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र सचेतनामूलक सामग्री वितरण गर्ने ।

(झ) अनियमित आप्रवासन रोकथामका लागि स्थानीय सरकार र सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरी नीतिहरू विकास र कार्यान्वयन गर्ने ।

(ञ) अनियमित आप्रवासन सम्बन्धी घटनाहरूको विवरण संकलन गर्ने र आवश्यकतानुसार कानूनी परामर्श तथा सहयोग प्रदान गर्ने।

परिच्छेद - ३

वडा स्तरीय मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

७. **वडा स्तरीय मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण समितिः** वडा भित्रका मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यलाइ प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न देहाय बमोजिम वडा स्तरीय समितिको गठन हुनेछः

(क) वडा अध्यक्ष -संयोजक

(ख) वडा समितिका सदस्यहरु -सदस्य

(ग) वडा अध्यक्षल तोकि पठाएका वडा स्तरीय बाल क्लबका वा किशोरी संजालका प्रतिनिधि एक जना - सदस्य

(घ) मावनबेचबिखनका बिरुद्ध कार्यरत गैरसरकारी संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधी वडा अध्यक्षले तोकि पठाएका एक जना -सदस्य

(ङ) आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र वा स्वयमसेवीका मध्येबाट एक जना -सदस्य

(छ) वडा अध्यक्षले तोकि पठाएका निगरानी समूहका प्रतिनिधि एक जना -सदस्य

(ज) विद्यालयका प्राधानाध्यपक वा निजले तोकि पठाएका शिक्षक एक जना -सदस्य

(झ) प्रहरी प्रतिनिधि एक जना -सदस्य

(ञ) वडा सचिव - सदस्य सचिव

८. **समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) संयोजकल तोकेका मिति, समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ ।

(२) कम्तीमा दुई महिनाको एक पटक बैठक बस्नेछ । समितिको सचिवले समितिका बैठक बस्ने मिति, समय र स्थान तोकी बैठकमा छलफल हुने विषयसूची सहितका सूचना बैठक बस्ने समय भन्दा चौबीस घण्टा अगावै सबै सदस्यले पाउने गरी पठाउँनु पर्नेछ ।

(३)समितिका पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) उपदफा (२) र (३) मा जुनसकै कुरा लेखिएको भएता पनि समितिको बैठक तत्काल बोलाउन आवश्यक भएमा संयोजकले जुनसुकै बेला पनि समितिका बैठक बोलाउन सक्नेछ र त्यस्ता अवस्थामा संयोजक र घटीमा १ जना सदस्य सहित सचिव उपस्थित भएमा समितिको बैठक बस्न सक्नेछ ।

(५)समितिको बैठक संयाजकको अध्यक्षतामा बस्नेछ ।

(६)समितिको निर्णय बहुमतद्धारा हुनेछ र मत बराबर भएमा संयोजकल निर्णायक मत दिनेछ ।

(७)समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकाय वा संघ संस्थाका प्रतिनिधि र विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(८) समितिको निर्णय सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

९. **<u>समितिका काम, कर्तव्य र अधिकारः</u>** समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) मानव बेचबिखन तथा आसारपसार वडाभित्रका तथ्याङ्क र सूचना संकलन गर्ने, अद्यावधिक गर्ने ।

(ख) विशेष हेरचाहा र संरक्षणको आवश्यकता भएका मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारमा परेकाहरुको पहिचान गर्ने सिफारिस गर्ने ।

(ग) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रणका लागि संरक्षण र सम्वर्द्धनका निमित्त चेतना अभिवृद्धि, जागरण सिर्जना गर्ने, गराउँने ।

(घ) वडा स्तरमा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरु नगर स्तरीय समिति बीच समन्वय गर्ने र कार्यक्रमलाइ प्रभावकारी बनाउँन सहयोग गर्ने ।

(ङ) वार्षिक कार्ययोजना तयार पार्ने र नगर स्तरीय समितिमा पेश गर्ने ।

(च) कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन नगर स्तरीय समिति बैठक पेश गर्ने ।

(छ) अनियमित आप्रवासनको जोखिमलाई कम गर्न जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र सचेतनामूलक सामग्री वितरण गर्ने ।

(ज) अनियमित आप्रवासन रोकथामका लागि स्थानीय सरकार र सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरी नीतिहरू विकास र कार्यान्वयन गर्ने ।

(झ) अनियमित आप्रवासन सम्बन्धी घटनाहरूको विवरण संकलन गर्ने र आवश्यकतानुसार कानूनी परामर्श तथा सहयोग प्रदान गर्ने ।

मितिः २०८१/०९/२२

आज्ञाले,

मोहन प्रकश गिरी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत